

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — 1
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 L

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főtér, Lamprocht-paletta, földszint
az udvarban.

Ne alakítsuk át a színházat. Csak új színházról lehet szó.

Régi panasz az már Debrecenben, hogy a színház ósdi, kicsiny, szinpadja, zsinórpادلása rozoga, nézőtere szűk, szóval sem a kor-nak, sem az igényeknek, sem a színházbajárók folyton szaporodó számának nem felel meg. Évek hosszú sora óta folyton zug a közönség. Ugyiszólván egyetlen szó-rakozási helye a színház és ott sem bir méltó helyhez jutni. Háboru van a páholyokért, elsőbbségi, törzskönyvelési jogokat állítottak fel, hogy a régi bérlők jogait biztosítsák. Az ujakkal — pedig az is lenne még egyszer olyan nagy — nem is törődnek, mert a szűkre jutott színház miatt nem is törődhetnek.

Debrecen folyton fejlődik. Intézményei szaporodnak. A bevándorlás egyre nagyobb. A lélekszám természetes szaporulata is nő. Kicsi volt a színház már évek óta. Milyen lesz évtized múlva?

Most, végre valahára segíteni akarnak rajta. Reperálják, átalakítják. Azaz, hogy csak szó van róla. Lehet, hogy tényé válik. De ha átalakítják, csak látszólag segítettek a bajon. *Belekerül félmillióba.* No meg a ráadásba. Beszéljünk

csak úgy, amint van s ahogy a tapasztalás már megtanított bennünket. *Vagy százezer koronát ráfizethetünk pótköltség címén.*

Hatszáz ezer korona átalakításra? Ebbe nem mehet bele a város. Még hatszáz ezer korona és van Debrecennek modern, szép, nagy kolosszális új színháza. Olyan, amilyen nincs az országban másik. Megépül hatalmas nézőterrel. És nem ma, de évtizedek múlva is elegendő a számarányában folyton emelkedő lakosság befogadására. Végre is ebben a kérdésben nem-csupán az a fontos, hogy az átalakítással a jelen igényei nyerjenek kielégítést. Sokkal fontosabb az, hogy a közel jövőnek is nyújtunk valamit. Vétek volna ma kiadni hatszáz ezer koronát, hogy nyolc-tíz év múlva megint reperáljunk, átalakítsunk, foltozzunk.

Tessék csak egy kicsit Budapest felé nézni. Ott a Nemzeti színház példája. Huszonöt év óta folyton reperálják, átalakítják, újra rendezik, formálják. Ráköltöttek évenként nehéz ezeket s végre kénytelenek belátni, hogy a *tódozás-foltozással elment megannyi pénz, mint amennyi egy új színház megépítésére kell.* Kivonult a Nemzeti színház gárdája ideiglenes hajlékba s most nagy költséggel mégis csak meg kell építeni az új Nemzeti színházat.

A példa elég világos. Magyaránna még akkor is, ha józan megfontolás, előrelátás nélkül döntene Debrecen színháza ügyében. *Itt ma már csak új színház építéséről lehet szó.* Hatszáz ezer korona horribilis pénz — foltozásra. Kaszán százötvenezer koronával többért új színházat építettek. A kolozsvári nemzeti színház, ez idő szerint a vidék legszebb színháza — csak kétszer annyiba került mint amennyiért mi foltozni akarunk.

Nem ennyit, de néhány száz ezer koronával többet adjon a város. Azt is szivesebben tesszük egy fölséges, szép, nagy középületért, amely a várost emeli, közönségének igényeit kielégíti; az ország előtt mintaképpen áll. Mondjuk, szivesebben egy ilyen középületért, mint hatszáz ezer koronát toldozgatásért.

Amde van még néhány hatalmas érv, amely az új színház megépítése mellett szól.

Nincs Debrecennek egy olyan igazi nagy terme, ahol mulatságokat, nagy arányú bálakat, gyűléseket, fényes ünnepeket lehetne rendezni. De ha az új színházat megépítjük, akkor lesz. *A mai színház épülete.* Szinte predestinálva van érte a célra. Évtizedek előtt a nézőteret pár perc alatt egy színvonalra emelheték a szinpad-

Hamvazó.

A lelkem selymes, bus üvegharangján,
Mint messze visszhang esendül föl a dal;
Az alkonyipir ég már a zenith alján...
Csak voltunk, voltunk egyszer fiatal!

Hervadt virágok koszorus halottja:
Sápadtra bágyadt piros szerelem!
Viszlek, viszlek: szívemre karolva;
Ezen a lassu, gyászos szekeren.

A bátor ifju álmok tűz-csapatja
Elszállt... Bús árny út a tiszta hóra;
Illuzióim ködbe omlott napja:
Szívem... szívem... gyerünk hamvazóra!

Zivuska Andor.

A szakáll.

Állapodjunk meg abban, hogy ez a szakáll a legszebb párisi szakállak egyike volt s aztán ne beszéljünk többé róla.

Azaz, hogy igenis, beszéljünk róla, mert az egész elbeszélés e szakáll körül forog, amelyhez fogható nincs a világon. Hosszu, sűrű, erős, barna, — ilyen volt ez a szakáll, amelynek láttára minden járó-kelő

megállott. S mindenki, aki csak ezt a szakállat látta, így szólt: „Istenem, milyen szép szakáll!”

Egy napon ez a szép szakállu barátunk vidám társaságban volt.

A társaságban levő hölgyek közül a legcsinosabb és legvidámabb hölgy legjobban érdeklődött az egyszerű ember szép, sűrű szakállá iránt.

— Ah, uram, — szólt — milyen szép szakállu van önnek.

A szép szakáll urnak nagyon tetszett ez az elismerés és meghajtotta magát.

— És ezzel a szakállal alszik is?

— Mindenesetre kisasszony.

— És nem fél, hogy tönkre teszi?

A szép szakállu, de nem nagyon szelemes ur nem tudta, hogy mit válaszoljon és meglegedett azzal, hogy csak mosolygott.

— De uram, mondja meg egész komolyan, hogy alszik a szakállal?

— Hogy? ... Igazán nem értem, hogy mit akar ezzel mondani...

— Mit csinál a szakállal, mikor alszik? ... A paplan fölött tartja? ... Vagy azt is betakarja a paplannal?

— Megvallom, kisasszony, hogy erre igazán nem ügyeltem még soha... Álszom, de nem torodom vele soha, hogyan.

Ez a kijelentés nagy szenzációt keltett az egész társaságban.

— Hogyan? Nem tudja, hogy mit csinál a szakállal, a mikor alszik?

A szegény ember — már az imént említettem, hogy nagyon egyszerű ember volt — oly nagy zavarba jött, hogy egy szót se tudott válaszolni.

Mert igazán még sohasem tudta, hogy lefekvéskor mit szokott csinálni a szakállal.

... Ezen az estén, mikor lefeküdt, sehogy sem tudott elaludni úgy, mint eddig.

Hanyat feküdt s a szakállát gondosan kiterítette a paplanra, a melyet felhuzott egész a nyakáig. De nem tudott elaludni. Fogta a szakállát s bedugta a paplan alá. De nem tudott elaludni. A jobb oldalára feküdt, majd meg a bal oldalára. De nem tudott elaludni. A szakállát kettéválasztotta s egyik felét jobbra, a másikat pedig balra huzta. De nem tudott elaludni.

S a milyen ez az éjszaka volt, olyan volt a következő, meg az ezután következő is.

De ekkor már vége szakadt a türelmének. Másnap reggel elment a borbélyhoz s levágatta és leberetváltatta a szakállát.

dal. Ott voltak a legfényesebb bálók. Szinpad és nézőtér nagy hely lett. A táncoló párok százait meg százait fogadhatta be. A nézők pedig páholyokból, erkélyülésekről gyönyörködhetek a táncolók színes tömegében.

Ugy lehetne a jövőben is. Az új színház mellett a mai egy kis átalakítással kiválóan alkalmas nagy teremre tehetik. A szinpad mögötti nagy diszletraktár tágas életterem céljaira szolgálhat. A rengeteg mellékhelyiség csak elősegíti a tervet. És míg egyrészt ott időközönként orfeum, bál, táncestély, nagy ünnepek, gyűléseket tarthatnának s a mai szinpadal kiszélesbbült terem a közönség ezreit fogadhatná magába; addig a város mérsékelt díjtétel mellett tekintélyes évi jövedelmet is szedhetne ott — közölcokra.

Az új színház megépítésének hive mindenki, aki megfontoltan figyelni végig ezt a jövőre kiható kérdést. Különösen, ha számot vet azzal, hogy egy új színház milliós költsége tulajdonképpen nem is terhe a városnak. Az új színházat csak évi bérösszegért adhatja ki a város. Sokkal többért, mint amennyit most fel mernénk állítani. A pályázók maguk vernék fel a bérösszeget. Minden három évben többre és többre. A szubvenció és deputátok megvonása is természetes. Egy olyan hatalmas és jövedelmező vállalkozásnál, mint amilyen az új színház lenne, ilyenekről többé szó sem lehet.

De abból, amit a város a legszerényebb számítással is bérösszeg fejében kap, abból a harmincezer koronából, amit most évenként a szinigazgatónak ad, olyan összeget nyer, amelylyel husz-huszonöt év alatt letörleszti az új színház építésére felvett amortizációs kölcsönt. És elérjük, hogy új, szép, nagy, diszes, modern színházat kapunk anélkül, hogy ez nagyobb áldozatba kerülne, mint amennyit ma költ évenként a város a színházra.

Az átalakítás tervét le kell tenni. Debrecenben csak új színházról lehet szó.

Háboru lesz.

A szerb hadsereg bombái.

Levél a bileki táborból.

A bojkott nem szűnt meg.

Berlin, febr. 23. A „Lokalanzeiger“ jelenti Konstantinápolyból: A bojkottot itt a kormány rendeletei dacára sem szüntették be. Két osztrak gőzhajó saját csolnakain és saját embereivel volt kénytelen utasait partraszállítani, mert a kikötő csajkásai velük szemben megtagadták a szolgálatot.

A szerb hadsereg bombái.

London, február 23. A Daily Mail belgrádi tudósítója leírja azokat a bombákat, melyekkel a szerb hadsereget a készülődésben lévő akcióra felszerelik.

Minden 2-ik gyalogos öt bombát visz, melyek gyújtószinór és percussio által robbannak, 54 méternyire röpülnek és 2 és egyegy óra alatt sülnek el. A tűzesség 45 méter röptávu percussió bombákkal van felszerelve, melyek egy esernyő formájú készülékek segítségével lassan bocsájtkozik le. A lovasság karabélyok által elsüthető bombákkal van felszerelve, melyeket 270 méternyire lehet dobni.

A bombáknak egy negyedik fajtája erődök ostromára szolgál és szerkezetük erre a célra van berendezve. Ezek a bombák dinamittal vannak megtöltve.

A bombáknak egy ötödik fajtája olyan robbanó anyaggal van megtöltve melynek elkészítése titok.

Ezeket a bombákat hat különböző helyen gyártják és azok egy része szükség esetén máris rendelkezésre állhat.

Az európai intervenció.

London, febr. 23. Ahhoz a jelentéshez, hogy Németország elvetette azt a francia részről tett javaslatot, hogy a hatalmak egyidejűleg tegyenek Bécsben és Belgrádban komoly előterjesztéseket, különös figyelmet érdemel a Times pétervári levelezőjének jelentése, hogy sűrűn folytak konferenciák Iszolszki, valamint a brit és francia nagykövet között, mert remélték, hogy Bécsben leendő előterjesztésekkel a konfliktust megakadályozhatják épügy, mint Daily Telegraph-ban megjelent ama félhivatalos közlemény, hogy különböző európai államok delegátusokat választottak az osztrak-magyar-szerb konfliktus elintézésére, alaptalan. Ugy látszik tehát, hogy Oroszországban már kezdenek tudatára ébredni annak, hogy Ausztria-Magyarországot nem lehet egy európai intervencióra alkalmas objektumnak tekinteni.

Szerb szökevények Belgrádban.

Zimonyból sürgönyzik: Két szerb tartalékos érkezett ide, a kik megszöktek, mert, mint mondják, nem bírták a terhes szolgálatot s a rossz bánásmódot. Egymásután háromszor hívták be őket gyakorlatra s őrségre állították. De se ruhát, se élelmezést nem kaptak. Tegnap a Száva hidjához rendelték őrségre őket s ezt az alkalmat szökésre használták. Felugrottak egy Zimony felé haladó vonatra. A szökevények egyike azt is elmondta, hogy a trónörökös tetteleg bántalmazta. Ő ugyanis őrségen állt a trónörökös palotája előtt s híven a király által kiadott parancshoz, megakadályozta, hogy a trónörökös éjjel palotájából távozzék. Különben — jegyezte meg a szökevény — a trónörökös, ha éjjel a palotából távozni akar, szívesebben szokik az ablakon át, minthogy a kapun távozzék.

Nyilatkozik a római szerb követ.

Vuics dr., Szerbia római követe, a ki hosszabb ideig volt bécsi követ, a „Tribuna“ tudósítója előtt tett nyilatkozata. **szenvedélyes kitörés Magyarország-Ausztria ellen. Kijelentette, hogy Szerbia ragaszkodik a területi kompenzációhoz s készen áll a háborúra.** Az olasz lapok többsége Szerbia mellett nyilatkozik s ellenséges magatartást vall monarchiánk ellen.

A szerb helyzet.

Belgrád, febr. 23. Az ó-radikális kabinet szervezése biztosítva van, mert az ifjú radikálisok kijelentették, hogy Szerbia válság s helyzetére tekintettel, nem emelnek

akadályt a skupstinában a megalakítandó kormánynak. Az új kabinet vezére nem Pasic lesz, hanem vagy Protios vagy Pacsu volt miniszterek. A külügyi politika mitsem változik, mert a miniszteri tárca Milovanovics, a hadügyi pedig az erősen háborus-párti Zsifkovics Szávái. **A szerbek fantáziája erősen izgul a háboru felé Oroszország magatartása miatt.**

A trónörökös nyilatkozik.

Belgrád, febr. 23. Az udvarhoz közelálló személyiség ezt a nyilatkozatot adja a trónörökös szájába: Nincs messze a pillanat, a melyben Európa tudomásul veheti, hogy a trónörökös nem sikertelen sétatározást tett Pétervárra. A cár nincs oly messze, mint ezt sokan hirdetni szeretik. **Oroszország nem hagyja el Szerbiát. Nem üres szavakba burkolt vallomás ez.**

Levél a bileki táborból.

Kolozsvárról írják: Hidalmás, kolozsmegyei községből vartüzérnek sorozták be Smiel Izsák 21 éves szabó-iparost. Mindjárt el is vitték Bilekbe, Hercegovinába. Január elején levél érkezett Kolozsvárra, Smiel Samu cipészhez, a regruta bátyjához, a kórházból. Azt írta az új regruta, hogy október 21-én, gyakorlatozás közben a montenegrói határról, egy hegyről, egy csapat török (nyilván montenegróit ért alatta) megtámadta őket s egy főhadnagyot és nyolc köztüzért megsebesített. **Legsúlyosabban a főhadnagy sebesült meg, a ki négy nap mulva meghalt sebébe.** A többiek meggyógyultak, de a levél írója, Smiel Izsák, több golyót kapott mellébe s mint írja, az orvosok lemondtak róla. Leveléhez, melyet újkör irt az ujonc, december hó 15-ikéről kelt verset is mellékel, melyben bucsuzódik az élettől, halálsajtelemmel. A szegény katona verséből idézzük az utolsó strófát, a mely így szól:

Ássál pajtás sirt a bajonett hegyével,
Takard be a szemem véres zsebkendővel.
Nincsenek itt testvéreim, sem a jó anyám,
A kik halálom óráján tekintenének rám.
Ird meg nekik pajtás a gyászos halálom,
Hogy itt nyugszik testem, a bileki határon.

Leveléből mégis azt lehetett kivenni, hogy állapota jobbra fordult. Azt is írja, hogy Bilekben több, mint 6000 katona van s mert egy hegy választja el Montenegrotól, állandó veszedelemben forognak. **Több összeütközés történt ott, írja Smiel, a sebesültek száma nagyon sok és többen meghaltak.** Smiel kolozsvári bátyja válaszolni készült a levélre s egy kis pénzt is gyűjtögetett keresményéből részére, de február 15-én levél érkezett Mészáros dr. ezredostól. Az orvos magyarul, kivételesen tudatja, hogy öccse reménytelenül beteg, agyhártyagyulladásba esett, de a kórházban emberséges bánásmódban van része s mindent megtesznek gyógyítására. Smiel Kolozsvárról táviratban kérdezősködött testvére állapotáról, a kórház vezetősége jelentette, hogy állapotja változatlan, másnap pedig a katonai hatóság jelentette, hogy Smiel Izsák meghalt. Ekkor Smiel cipész Kolozsvárról arra kérte a katonai parancsnokságot Bilekben, hogy temettessék el öccsét a Bilekben levő spanyol zsidó hitközség által. A parancsnokság táviratban tudatta, hogy vasárnap, e hó 21-temetik, fölboncolás után, rítus szerint. Itt végződik a rekrua története. Smielt nyolc testvére gyászolja. Kolozsvárott mozgalom indult meg, hogy a város koszorut és egy marék hazai földet küldjön az egyszerű tűzér sirjára.

Az önkéntesek serege.

A bécsi lovassági kaszárnyában tegnap egy magasabb vezérkari tiszt iskoláztatta az önkénteseket arra az esetre, ha háboru ütne

ki, mely esetben nekik altiszti szolgálásokat kell majd teljesíteniök.

Azok az önkéntesek, akik a farsangi ünnepekre való tekintettel akár csak egy fél napra is szabadságot kapnak, kötelesek lakáscímüket pontosan bejelenteni.

VÁRMEGYE.

Hajdu vármegye választói. A belügyi kormány szokásos rendelete, amelyben a jövő évre érvényes választói névjegyzékek kiigazítása iránt intézkedik, ma érkezett le a megyéhez. A központi választmány a jövő hó elején tart ülést.

Áruló téli kendő. Betörő leány.

A debreceni kir. ügyészségen tegnap óta egy fiatal leány ellen folytatnak vizsgálatot. A leányt, kit téli kendője miatt sikerült hamarosan elfogni, csendőrök kísérték be az ügyészségre, mert Nádudvaron egy iskolaigazgató kárára vakmerő betörést követett el. Gáthy Bálint kir. ügyész ugyan szabadlábra helyezte a fiatal bűnöst, ki tettét tagadja, de a bűnvádi eljárást folytatják ellene.

Eszternek hívják a bűnös, fiatal leányt, ki Boldizsár Zsigmond nádudvari iskolaigazgatónál mint szobaleány szolgált. Ebben a minőségben rutul visszaélt gazdája bizalmával. Az elmúlt éjszaka, mi alatt az egész házban mindenki nyugodtan aludta az igazak álmát, Eszter a konyhában magához vett egy baltát és az igazgató lakása mellett levő irodájába betört. A baltával fölfeszítette az ajtót, majd pedig a pénzes szekrényt és onnan hatvan korona készpénzt ellopott. Azután, mint aki jól végezte dolgát, újból aludni tért.

Reggel azonban Boldizsár igazgató észrevette a betöréses lopást. Följelentést tett a csendőrségen, mely első sorban is Esztert fogta vattóra, annál is inkább, mivel a fölfeszített irodaajtó szilánkjai között az ő téli kendőjének leszakadt szálait fedezték fel. Konokul tagadta, hogy ő követte volna el a betöréses lopást. Nem is használt tagadása. A csendőrök bekisérték a debreceni kir. ügyészségre, ahol kihallgatása után, mikor szintén tagadott, szabadon bocsájtotta Gáthy kir. ügyész. A vizsgálatot folytatják ellene.

VÁROSHÁZA.

Házi kezelés.

A város a köztisztasági vállalatot házi kezelésbe akarja venni és úgy kezelni, mint a világitási és a nyomdai vállalatot, meg a hatósági snapszbutikot: üzletszerűen, ami magyarul annyit jelent, hogy a közönség jogos panaszainak többé nem lesz a városi hatóság a fóruma.

A köztisztasági vállalat házikézelése ügyében a főmérnök javaslatot is dolgozott ki, amelyet tegnap délelőtt 10 órakor tartott ülésén tárgyalta a kiküldött bizottság, melynek ülésén Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt Aczél Géza főmérnök, Riekl Antal és Major György voltak jelen.

A főmérnök javaslata szerint a vállalat jövedelme 50,750, kiadása pedig 45,000 korona lenne évenként, az osztalékra kerülő kaszon tehát 5750 korona lenne. (Pecunia non olet!)

A bizottság még nem találta elégnek a főmérnök adatait és úgy határozott, hogy legközelebbi ülésén fog dönteni e kérdésben.

Helyettesítés. A főispán a tragikus véget ért Haty Jenő városi számtiszt helyére március 1-től Szücs Gusztáv számgyakornokot helyettesítette.

Az újító Debrecen. Két év előtt a közgyűlés dr. Burger Péter és társai indítványára elhatározta, hogy a koresmákat és pálinkaméréseket vasárnap egész napra bezáratja. A közgyűlés határozatára, amelyet az érdekeltek is megfélebbezték, most érkezett le a miniszter válasza. A miniszter nem hagyja jóvá a közgyűlés határozatát, de azt írja, hogy a vasárnapi munkaszünet általános rendezésénél figyelembe veszi.

Az önálló bank.

Az új megyeház ügye.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Népes volt az első ülése az újraalakított jog- és pénzügyi bizottságnak, csak a citromok hazájában üdülők nem voltak jelen.

Az önálló bank állandóan napirenden tartott ügyénél támadt vita először és dr. Révi Nándor, a bizottság új tagja támadta a kormányt, a melyben nem bizik, hogy az önálló bankot felállítja.

Hosszabb vita támadt Hajdu vármegye kérelme tárgyalásánál. A testvér-törvényhatóságnak a város a hetvenes évek elején ingyen engedte át egyik értékes házastelkét, azzal a korlátozással, hogy az csak a megye székháza lehessen. Ezzel a város nemcsak biztosítani akarja magát, hogy Hajdu vármegye székhelye Debrecen maradjon a jövőben is, de tulajdonjogát biztosítani akarja azon esetre is, ha a megyei közigazgatást az államosítás, vagy — ne adja a mindenhátó! — az abszolutizmus váltaná föl. És ez az álláspont helyes is.

Eladó a Kösüly medre.

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt jelen voltak: Kovács József polgármester, dr. Magoss György tiszti főügyész, dr. Varga Elemér és Király Gyula tanácsnokok, Végh Gyula főkapitány, dr. Hegedüs István aljegyző, Simonffy Imre, Komlóssy Arthur, dr. Bacsó Dezső, Riekl Antal, Kerzhoffer József, Kaszanyitzky Andor, Csanak József, Zádor Lajos, dr. Tüdös János, Pereszlay László, dr. Révi Nándor, dr. Fejér Ferenc, dr. Freund Jenő, dr. Lófkovits Márton, Nagy Jakab és Aczél Géza főmérnök.

Az elnöklő főjegyző meleg szavakkal nyitotta meg a bizottsági ülést és üdvözölte az újonnan alakult bizottságot; hangsúlyozta a bizottság működésének fontosságát.

Az első tárgy a Kösüly ér medrének értékesítése volt. E kiszáradt érmeder 128 holdnyi terület, de nem igen hajt hasznot a városnak. A meder fele Debrecené. A tanyabirtokosok ajánlatot tettek a városnak, hogy a területet megvásárolják. A gazdasági bizottság javasolja az eladást holdankint 600 koronáért. A jog- és pénzügyi bizottság e javaslathoz azzal járult hozzá, hogy első sorban a kösülyszegi tanyabirtokosoknak ajánlják fel a területet megvételre.

Az önálló bank.

Barsvármegye községe az önálló bank felállítására érdekében felirt a kormányhoz és a képviselőházhoz, most átiratban kéri felirata támogatását.

Az előadó az átirat egyszerű tudomásul vételét javasolja, mert Debrecen már pártolólággal felirt Szatmár és Bácsbodrogmegye feliratai mellett, sőt önállóan is felirt már a képviselőházhoz.

Az előadóval szemben dr. Fejér Ferenc javasolja, hogy az önálló bank érdekében irjanak fel harmadszor is a képviselőházhoz. Debrecennek minden feliratot támogatni kell, amely az önálló bank felállítását sürgeti.

Rendkívül élesen kelt ki a feliratozás ellen dr. Révi Nándor. Szerinte a felirat felesleges, mert ettől a kormánytól nem lehet remélni az önálló bank felállítását. Tüdös János dr. azt mondja, hogy a közvéleményt érdekli az önálló bank ügye; a kérdés most aktuális; a vasat addig kell ütni, amíg meleg. A felirat mellett van hasonlóképp Komlóssy Arthur is. Freund Jenő a bankügyet gazdasági kérdésnek tekint; ő is a felirat mellett van.

Ezután döntöttek és a bizottság nagy többséggel úgy döntött, hogy Barsvármegye az önálló bank érdekében, küldött feliratát hasonló szellemével támogatja.

Törvény a városokról.

Az ország polgármestereinek értekezlete háromszor írt fel a kormányhoz, hogy a városi törvényt alkossa meg. De a kormány rá sem hederített. A polgármesteri értekezlet kéri a várost, hogy támogassa feliratát. A bizottság hasonló szellemű feliratot javasol.

Az új megyeház.

Hajduvármegye átirat Debrecen városához, hogy a vármegyei székháza levő telekkönyvi korlátozást törölje. A megyeház azelőtt ugyanis a város tulajdona (a régi Fehérlő-szálló) volt és a város azzal a korlátozással engedte át a megyének az épületet, hogy azt a megye csak a székház céljaira használhatja, ellenkező esetben az épület tulajdonjoga Debrecenre visszazáll. A vármegye közönsége most új székházat akar építeni és ezért kéri, hogy a város törölje a telekkönyvi korlátozást. Magoss György dr. főügyész javasolja, hogy ebbe ne menjenek bele. Jöhet idő, amikor a megyét államosítják és akkor a város elveszthetné tulajdonjogát. Javasolja, állapítsák meg e telek értékét és táblázzák be a város javára. Komlóssy Arthur se mond le a telek tulajdonjogáról. Tüdös János dr.: a város és vármegye érdekeinek összegeztetésével oldják meg a kérdést. Javasolja, bízzák meg a tanácsot, hogy tárgyaljon a vármegyével. Czeglédy Mihály dr. vármegyei tiszti ügyész ismertette a megye felfogását. Ha a város nem teljesíti a kérelmet, az új megyei székház építése elmarad.

Többek hozzászólása után Bacsó Dezső dr. azt mondta, hogy vagy őszintén a vármegye, vagy nem. A megye korlátlan tulajdonjogot akar szerezni, amit a város nem teljesíthet. Javasolja, adják vissza a tanácsnak az ügyet. Révi Nándor dr. kölcsönösen méltányolni kívánja a megye és a város érdekeit. A bizottság végül a tiszti főügyész álláspontjára helyezkedett és így a város nem mond le tulajdonjogáról.

Az új egyenruha.

Ezután a hajdu és rendőr-legénység új egyenruházatának ügyét tárgyalta. A le-

gényesség nyáron is posztóruhát fog kapni: kék színűt. Végh Gyula főkapitány megjegyzi, hogy a tárgyalásokba belevonták a legénységet is és azok is megnyugodtak az új egyenruházat terveiben. Simonffy Imre szerint a város színeiben (világos kék és világos sárga) kell ragaszkodni.

Villamos vasut.

Az utolsó tárgy a villamos vasut ügye volt. Miután a kinyomatott szerződéseket még nem kapták meg a bizottsági tagok, úgy határoztak, hogy e kérdéssel külön ülésen fognak foglalkozni.

SZÍNHÁZ

Ma, szerdán, február 24-én:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonás.

H E T I M Ū S O R.

Csütörtökön: Nagymama, operett. A. bérl.
Pénteken: Debrecen a holdban, nagy látványosság tíz képben. Bérlétszűnet.
Szombaton: Debrecen a holdban. B. bérl.
Vasárnap délután: Dollárkirálynő, operett.
Este: Debrecen a holdban.

Gretchen. Davis és Liáschütz német írónak az elmúlt színi évadban tetszéssel fogadott bohózatát ismételték meg tegnap. A piros színlap vonzott közönséget most is, sőt határozottan többet, mint az előző évadban. Telt ház ugyan nem volt, amennyiben az Isaye-hangverseny elvonta még a bérlő-közönséget is a színházból. Az előadás kiváló volt. A közönség sokat nevetett, nem a darab meztelen pikantériáján, hanem a szereplő színészek sikerült mókáin. A főszerepben Hahnel Aranka kabinetalkitást nyújtott. Minden jelenése művészi volt. Ternyei a trónörökös szerepében kitűnő játékkal remekelt. Gyöngyi Izsó, Ligeti Lajos és Győre Alajos pedig valósággal frappirozták a publikumot. Lukács Juliska, Gerő Ida, Tallián László, Báthory Marcsa és a többi szereplők is hozzájárultak kisebb szerepükben az est sikeréhez. A közönség jól mulatott, tapsolt sokat. (Ó.)

Műsorváltás. A mára hirdett *Rigoletto* opera előadása Torma Zsiga hirtelen rekedtsége miatt elmarad. Helyette a *Varázskeringő* operett kerül előadásra.

Debrecen a holdban. Tegnap volt az első összpróba díszlettel és zenével, e nagyszabású látványos darabból, mely nem csekély feladatot ró a színház személyzetére. A darabot legkülönbözőbb ének és tánc betétek tarkítják. A *Perce*l nővérek magyar kettőse — a személyzet toborzó tánc, *Ligeti* couplet, *Rózsa Lili* és *Ligeti* kettős tánc és evolútiós kuopléjük, *Torma*, *Zsigmond*i, *Gyöngyi* Jolán és *Kemény* utcai énekesek béka-quartette, *Rózsa Lili* hatásos bicikli-dala, *Zsigmond*i Anna és *Horváth* Kálmán duette, a *Perce*l nővérek olasz fandangója, tündértánc, azonkívül *Velencei carneval*, bicikli-verseny, *Virágcsata* tarkítja a darabot. *Gyöngyi* Jolán ez estén *Kabai* Kálmántól egy nagyon szép dalkeringőt énekel, melyet a szerző direkt ez estére írt.

Nagymama. Csütörtökön lesz a 12-ik előadása ennek a kitűnő operettnek, mely eddig állandóan telt házakat vonzott. A Nagymama szerepét, csak úgy mint eddig, *Rózsa Lili* adja. Örökényi ezredest ismét *Horváth* Kálmán játsza.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

Az iskolák bezárása. Járványok Debrecenben.

Pusztit a vörheny és kanyaró.

Ismét pusztit Debrecenben a gyermek-szobák réme: a kanyaró és a vörheny. A veszedelmes betegségek lefolyása aránylag enyhe volt eddig és csak szórványosan lépett föl a város területén.

Az utóbbi napokban azonban veszedelmes jelleget kezdett öltetni a két gyermekpusztító betegség, miért is dr. Tüdős Kálmán tisztifőorvos sürgősen javasolta az összes gyermek-óvók és elemi iskolák azonnali bezárását, amit Kovács József polgármester el is rendelt.

Ma már szünetel a tanítás a város belterületén levő összes gyermek-óvó intézetekben és elemi iskolákban. Egyelőre három hétre zárták be az iskolákat, de ha a két gyermekbetegség járványos jellege meg nem szűnik, az iskolák továbbra is zárva maradnak.

Ez évben 170* kanyaró és 101 vörhenyesetet jelentettek be az orvosok. Kanyaróban 3, vörhenyben 6 halálozás történt. Vörhenyben 1 felnőtt is elpusztult.

Debrecen külterületén is pusztit a vörheny. A fancieskai tanyai állami iskolát már január 22-én bezárták. Február 3-án bezárták a járvány miatt a siketnéma iskolát is.

Eötvös Károly —

dr. Szilágyi Imre.

Hangverseny és szabad-előadás.

Március hó 1-én, hétfőn nevezetes vendége lesz városunknak. Eötvös Károly országgyűlési képviselő, a magyar zene buzgó apostola jön le hozzánk. Eötvös azok közül a kevesek közül való, kiknek minden cselekedetét a lángoló fajszeretet irányítja. Az ő 70 esztendejéből egy pillanatot sem áldozott idegen isteneknek. Magyar volt minden gondolata, magyar volt lelki világának, ennek a dusan termő és televénynek minden hajtása, minden levele, minden virága, akár élőszóval, akár írásban mondta el gondolatait. Minden kérdés érdekli, amiben magyar vonatkozás van. De nagy szívének tán legtöbb melegével a mi féltett kincsünket, a magyar zenét öleli körül. Ahol csak teheti, beszél róla, lelkesít, buzdit és megingathatatlan az a meggyőződése, hogy a magyar zene meghódítja még a világot.

Elgondolhatjuk tehát, mit érezhetett ő akkor, mikor Szilágyinak először hallott hegedűjátéka után így kiáltott fel: „Őcsém, ezt így csak Csermák játszotta”. S mikor a lassu rész után felhangzott a vérforraló, tüzes tánc-zene, amikor az ihletett művész csodát teremt a négy huron és a mámoros gyors dalba sarkantyupengés s vig kurjan-

tás hallik, előtűnnek a letűnt évtizedek nótás ajku, daliás leventéi... Akkor megszűnt egyszerre a köztük levő félszázadnyi korkülömbőség is és Eötvös igaz baráti csókkal mondott köszönetet és úgy is vált el dr. Szilágyitól, mint legjobb barátjától. Egyben megígérte, hogy nem hétfőn, hanem már vasárnap eljön, mert ismerni akarja az ő ifju barátjának egész családját.

Ilyen buzditással indul a mi kedves művésznök nagy céljai felé: Magyarországon megismertetni a magyar klasszikus zenét. Eötvös vasárnapi fogadtatása különben igen fényesnek ígérkezik, mert széles körű mozgalom indult meg arra nézve, hogy minél jobban találja magát köztünk a mi szeretett vendégünk.

UJDONSÁGOK.

A zenekedvelők társaságának ötödik hangversenye.

Isay—Dientzl.

Aki valaha azt merészelte volna állítani, hogy Debrecenben egy téli hangverseny szezon alatt a világ legelső ének- és zeneművészei fognak szerepelni, azt bizonyára legalább is kinevezték volna. És ime a legrajongóbb ábrándozók álmai valóra váltak, egymásután jöttek városunkba Marschalkó Rózsi, Weid Luey, Culp Julia, Gerhardt Heléna, Vecsey, Földessy, Kemény—Schiffernék és most a szülő hegedűművészek championja: Isaye.

Ha azt írjuk Isayeről, hogy precíz biztonsággal intonál, hogy hangjai kristály tiszták, hogy vonókezelése briliáns, hogy technikája káprázató, akkor csak a zenekritikák sablonjában mozgunk. Isayet nem lehet a rendes mértékkel mérni és ebből világlik ki zsenialitása. Mozart és Händel sonátáit megkapó melegséggel rögzítette szívének, Brauch: Skót fantáziája pedig egyenesen megejtett bennünket. Oriási sikerének titka abban rejlik, hogy a szerzők legelrejtettebb gondolatait is megérzi s erős lírai egyénisége a magáéból is sokat tesz a szerzőéhez.

Az est másik szereplőjét, Dientzl Oskárt már régóta ismerjük, tudtuk róla, hogy hangszere, a zongora felett feltétlenül uralkodik, bámultuk addig is kiséreteinek objektivitását s most méginkább csodáljuk fegyelmezett önuralmát, mert az este hallottuk, hogy neki nagyon sok és értékes mondani valója van, mint solo művésznök is. A termet zsufolásig megtöltő közönség nem volt fukar az elismerésben és a művészek a ráadásban. A pompás zongora Szendrő Sándor raktárából való volt.

* **A kamarai titkár szabadságon.** Szávay Gyula kamarai titkár két heti tartózkodásra az Adria mellékére utazott. Címe a kamarában. Távollétében a hivatalos ügyekben dr. Rédei és dr. Rácz segédtitkárok helyettesítik.

* **Felolvasás a szabad-iskolában.** Nagy és előkelő közönség részesült igen tartalmas és élvezetes előadásban a tegnapi szabad-iskolában. Marich Ágoston budapesti hírlapíró, mint a szabad-iskola vendége ismertette igen élvezetes előadómódban azt az immáron Magyarországon is hódító nemzetközi kisegítő nyelvet, intézményét, amelyek lehetővé teszik a külfölddel való intenzív érintkezést igen kevés fáradsággal, e nyelv megtanulása utján. Van immáron vagy 10 nemzetközi tudományos, művészi, béke, kereskedő, orvos, gyógyszerész stb. egyesület, bemutatott az előadó vagy husz esperanto folyóiratot. A felolvasást a közönség tetszésnyilvánítással honorálta és ezt az előadó meg is érdemelte jó előadásáért.

Matild krém

legjobb arcnak és kéznek azonnal fehérit. Kapható minden gyógyszerárban.

* **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 8 órakor bőjti istentisztelet lesz.

* **A debreceni munkásgimnázium** ötödik előadását február 24-én tartja meg a bábaképző-intézet előadó termében. Az előadás tárgya Fiume és környéke, 55 vetített képpel. Előadó dr. Ssabó Márton ref. főgimn. tanár. Kezdeté este 8 órakor. A mult előadást szombaton dr. Brunner Lajos orvos tartotta az egészségtanból az „Alkohol“-ról.

* **A debreceni esperanto-csoport megalakulása.** Felkérem mindazon hölgyeket és urakat, kik az esperanto nyelvet megtanulni óhajtják és így ezen nemzetközi nyelv áldásaiban részesülni s azt magukra nézve hasznosítani akarják, valamint azokat is, kik e nemes eszmét támogatni hajlandók, hogy — miután nagy és magasztos célokat egyesült erővel mindig könnyebb elérni, — az esperantóval való behatóbb foglalkozás céljából esperanto egyesület alakítására f. hó 24-én, szerdán este 7 és fél órakor, a Bika szálloda 36. sz. földszinten levő szobájában megjelenni sziveskedjenek, hol a további teendőket fogjuk megbeszélni. Török Péter, főisk. tanár.

* **Szabad-iskola.** Február 24-én, szerdán d. u. 6 órakor az ipartestület dísztermében dr. Gáspár Géza előadást fog tartani a „tűdövesz közgazdasági okai és következményeiről“.

* **Kéménytűz.** Nagy riadalom volt az éjjel a Piac utca 47. számú ház lakói között. A ház egyik kéményéből sűrű szikra-eső hullott a tetőzetre, mely komoly veszedelemben forgott. Két tűzoltó kivonult, kik hamarosan rendbehozták a bajt, mire az álmukból fölriadt lakók ijedelme eloszlott.

* **Halálozás.** Néhai polg. Szilágyi Jánosné született László Sára asszony folyó hó 23-án, éjjel 1 órakor, életének 56-ik, boldog házasságának 38-ik évében 7 napi súlyos szenvedés után elhunyt. Felejthetetlen drága halottunk földi részei folyó hó 25-én, délután 2 órakor fognak Mester utca 14. számú házunktól a Nagytemplomban tartandó gyászima után a Hatvan utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket s a nagyérdemű közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1909. február 23. Béke lengjen porai felett. Bánatos férje: polg. Szilágyi János. Gyermekai: polg. Szilágyi Kálmán nejjével Kovács Mariskával és gyermeke, polg. Szilágyi Mihály, Erzsike férjével polg. Nagy Ferencel és gyermeke, polg. Szilágyi István. Az elhunytnak egyetlen testvére: László Juliánna polg. Szabó Mihályné férjével és gyermekeivel. Nászai: polg. Kovács Péter nejjével és gyermekeivel, polg. Nagy József nejjével és gyermekeivel. Közeli és távoli rokonok nevében. A temetést Bihari Károlyné tem. intézete rendezi.

* **Öngyilkos aggastyán.** AZ elmúlt éjszaka Ispotályban Nagy János, 75 éves apolt, borotvával elmetszette nyakát. Mire észrevették, elvérzett. Holttestét a közkörház halottas házába szállították.

* **Hülsen cseléd.** Csillag András Fancsika-tanyei lakostól cselédje, Balogh András száz korona készpénzt ellopt. A pénz felét később megtalálták nála Nyirábrányban, ahol egyik testvérével elköltötte a hiányzó összeget. A debreceni kir. ügyészség a vizsgálatot megindította a hülsen cseléd ellen.

* **Tud-e már esperantóul?** Ha jól és gyorsan meg akar tanulni, vegye meg Barabás Ábel nagy esperanto nyelvtanát Antalffy Józsefnél, Piac u. 44. Telefon 612.

* **Ellopott ruhaneműek.** A rendőrségen panaszt tett Szerepi Józsefné Mester utca 2. szám alatti lakos ismeretlen tettes ellen, ki tizennégy korona értékű ruhaneműit ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **A dollár királynő** legbájosabb részletei és az Ispilanti-dal ára 60 fillér Antalffy Józsefnél.

* **Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtérme. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Czim: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám.

* **Ügyvédek figyelmébe!** A Corpus Juris 1909. megjelent, kapható Antalffy Józsefnél. Telefon 612.

* **Hölgyközönség figyelmébe.** Bizonyára szívesen veszi tudomásul a helybeli és hajdumegyei hölgyközönség azon hirt, hogy Rózsa Lajos vezetése alatt egy újonnan berendezett, dusan felszerelt női és leány felöltő áruház nyílik február hó 15-én Debrecenben, a főposta mellett. Az uri divat cikkek leszállított árban kerülnek eladásra.

* **Molnár Ferenc,** az „Ördög“ hírneves szerzőjének legújabb, feltűnést keltő könyve, a „Pesti erkölcsök“ 50 fillérért kapható Aczél Henrik antiquariumában, a ref. kistemplommal szemben.

* **Antalffy József** könyvkereskedésében jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Kitör a háboru. Az európai bonyodalom. Már a jövő héten mozgó- sítanak.

Ma megalakult az új szerb kormány Belgrádban. A háboru kormánya a Novákovics-kabinet, úgy írják a szerb kormánylapok is. A szerb trónörökös, a tacskepítikus tette földidézte a háboru rémét.

Ezzel szemben Ausztria-Magyarország is megtette a szükséges előkészületeket a háborura, úgy, hogy a mozgósítást minden percben el lehet rendelni. A diplomáciánk óriási munkát végzett az utóbbi napokban, úgy, hogy ma már tiszta képe van a helyzetnek.

Ha Oroszország Szerbia mellé áll, ami még nem bizonyos, de 3—4 nap alatt szint kell vallania, akkor Németország a mi oldalunkon fog küzdeni, Anglia és Franciaország semleges lesz, Olaszország szintén. Ez esetben a háboru a germán és szláv államok háboruja lesz. Ha azonban Oroszország józan belátása felülkerekedik, akkor csak büntető expedíciót indít a mo-

narchia Szerbia ellen, bár kár minden csepp véért, mert annak semmi értelme nincsen és csak a nagyhatalmi tekintélyért fog ömleni a magyar vér.

Az éjszaka érkezett hírek a következők:

Szerb rakoncátlanokodás.

Berlinből jelentik, hogy Szimics szerb követ a napokban felkereste mindazon nagyhatalmak berlini képviselőit, a melyek a berlini szerződést aláírták és rámutatott az osztrák-magyar monarchia fenyegető viselkedésére, lázas hadi készülődéseire, amik előidézői lesznek a háborunak.

Erre az orosz nagykövet is azt felelte Szimicsnek, hogy figyelmeztesse kormányát csendesebb viselkedésre, mert a monarchia készülődése a szerb provokálás következménye. Ha a monarchia 3—4 hadtestet mozgósít, hogy jogát és tekintélyét megvédje, ahhoz joga van. A francia nagykövet figyelmeztette Szerbiát, hogy mondjon le a területi kárpótlás követeléséről, mert a monarchia elkészült teljesen a háborura és mellette érofalként áll Németország is, úgy, hogy Oroszország segítsége mellett sem számíthat sikerre Szerbia. A francia nagykövet nagyon komolyan intette Szimicset, hogy védje meg kazáját a végpusztulástól, mert ha a területi kárpótlásról le nem mondanak, akkor nem lehet segíteni Szerbián.

Oroszország ingadozása.

Berlinből jelentik a beavatott körökhöz közelálló „Lokalanzeiger“-nek, hogy Izvolszky orosz külügyminiszter ingadozása, majd frondváltoztatása ellenmondást jelent, mert Bulgária függetlenségének elismerése és Bosznia-Hercegovina annexiója elleni állásfoglalása nem mutat politikai következetességre.

Bécsből jelentik, hogy az európai bonyodalom súlypontja most Szentpétervárt van. A francia, olasz, német és angol nagykövetek közösen lépéseket tettek az orosz kormánynál, hogy közösen és ünnepelesen lépjenek fel Belgrádban, figyelmeztessék Szerbiát örült kalandjának végzetes voltára, mert az osztrák-magyar monarchiának a nagyhatalmak szabad kezet adnak jogosnak ismert boszujának végrehajtására.

Ha az Orosz kormány hajlandó a világbéke biztosítására, akkor csatlakoznia kell a berlini szerződést notifikált nagyhatalmak akciójához. Ez esetben a monarchia csak büntető expedíciót vezet Szerbia ellen. A berlini orosz nagykövet csak annyit felelt a felhívásra, hogy a közös akcióhoz csak az esetben járulhat hozzá, ha Bécsben is eljárhat, különben kormányától még nem kapott utasítást.

Most minden Oroszországon áll: lesz-e a szerb fészkelődésből európai háboru? A helyzet teljesen kialakult: Németország a monarchia mellett áll. Anglia, Olasz és Franciaország semmi esetre sem követi Oroszország kalandos politikáját. A fordulat kulcsa Vilmos császár

Legjobb a Békési Róza „Csont“ szappana

londoni látogatásában rejlik: Anglia mindenféle háboru ellen van, az enterre alapján Franciaország is Anglia semlegességét követi, Olaszország pedig szövetségesünk.

Oroszországnak 3-4 nap alatt nyilatkoznia kell: eljár-e közösen a nagyhatalmakkal Szerbia ellen vagy pedig melléje áll? Ha az orosz kormány józansága kerül felül, akkor megszűnt a bonyodalom és a magára maradt Szerbia teljesen elszigetelődik; ellenkezőleg: európai háboru lesz.

Komoly a helyzet.

Budapestről jelenti tudósítónk, hogy intézkedés történt a hadügyi kormányzat részéről a mozgósítás titokban tartására. A lapokat, a melyek mozgósítási híreket közölnek, megjelenésük pillanatában fogják elkobozni az újságírók. Ez is azt mutatja, hogy a helyzet komoly és monarchiánk minden előkészületet megtett a háborura.

Az új szerb kormány.

Belgrádból jelentik, hogy ma megalakult a Novákovic-kormány, mely a háboru-párt teljes diadalát jelenti.

Ma tartott gyűlést a szerb nemzeti védelmi bizottság is. Pavlovics tanár a trónörökös nevében bejelentette, hogy 40.000 önkéntes felszerelését befejezték és ugyanannyi orosz és más nemzetbeli önkéntesre is bizton számíthatnak. Ha a kormány leszerelné és békét merne kötni, abban a pillanatban megkezdődik a bandaharc és egyuttal kitör a forradalom.

Kossuth a királynál.

Döntés nincs.

Bécs, február 23.

Kossuth Ferenc keresk. miniszter ma reggel 9 órakor a magyar házban Schönauich hadügyminiszter látogatását fogadta.

Kossuth Ferenc kihallgatása 6 felségénél 1 óra 10 percig tartott. A király Kossuth előterjesztéseit, melyek az általános politikai helyzetre és a bankügyre vonatkoztak, igen kegyesen fogadta. Döntés nem történt. A kihallgatás 12 óra 10 perckor ért véget. Kossuth az audiencia után kijelentette az újságíróknak, hogy a kihallgatáson elég jó impressziókat nyert és hogy az uralkodó jó hangulatban volt. A miniszter azután visszahajtatott a bankgassei palotába.

Kihallgatásáról Kossuth azt mondta, hogy a király a kihallgatás alatt magyarul és németül beszélt vele, ő azonban mindvégig magyarul tette meg előterjesztéseit. Az „Austria“ című félhivatalos köznyomatos lap, mely a keresztény szociális orgánuma, azt a hírt közölte, hogy a felség a kartellbankot lehetségesnek mondta. Ezt a hírt Kossuth azonnal megcáfolta és finom gunynyal annyit jegyzett meg rá, hogy ő felsége nem az Austria című köznyomatos útján szokta véleményét politikai kérdésekről nyilvánítani, még kevésbé közhírré tenni.

TÁVIRATOK.

Gyilkos lányrabló.

Baja, febr. 23. Haszinovic Lázó legény ráé népszokás szerint elrabolta Regőcéről 3 legénytársával Simonovic Lázó gyönyörű leányát és őrszállási rokonaihoz vitte, akik nem fogadták magukhoz a lányt. A legény erre a határszéli kutba lökte a szerencsétlen teremtést, aki ott pusztult el. A gyilkos lányrablót a csendőrség cimboráival együtt letartóztatta.

A bajai hirhedt sorsjegy.

Baja, február 23. A bajai bank ismeretes ügyében e hó 24-én kezdik meg a szegedi kir. táblánál a felelősségi tárgyalást. A tábla Perjessy bíró előadásában mindennek előtt új bizonyítási eljárást fogantatott Wagner Sándor könyvelő, Krigly Károly bankpénztáros ellen. A fölmentett vádlottak előterjesztésére holnap kihallgatják Sziklay Jenőt, a bank sorsjegyügynökét, ki a táblához betérjesztett nyilatkozatában előadja azon új döntő körülményt, hogy hiteles könyvei szerint, a nyerő sorsjegyet soha sem adta el s az a nyeremény ki-sorsolásakor a bank tulajdona volt. Kihallgatják ezután a törvényszéki szakértőket, hogy minő sorrendben végezte Wagner a könyvelést.

Megfagyott honvéd.

Kassa, febr. 23. Vaszili István, a 10. honvéd gyalogezred közvitéze a múlt héten gyalog indult Leleszen lakó szülei látogatására. A szerencsétlent utólérte a hóvihár és megfagyott. Ma találták meg holttestét Királyhelme közelében.

Agyonverte csecsemőjét.

Győr, február 23. Kántor Alajosné, alsónénai gazda felesége nyilván örültségi rohamában agyonverte 11 hónapos csecsemőjét. A nép agyon akarta verni; a csendőrök mentették meg, hogy letartóztatták.

Tíz koronáért három évi fegyház.

Február 5-iki számunkban megírtuk, hogy a debreceni siketnéma intézetben nagy lopás történt. Nagy Imre hivatalszolga szobájában levő szekrényt ennek hetese, Tatár János feltörte és egy ezernégyszáz korona készpénzzel telt bőrtárcát ellopt belőle. A pénz nagyobb része a betegek részére volt gyűjtve, míg csak kis rész volt belőle a hivatalszolga tulajdona.

A tolvaj hetes a lopás elkövetése után nem szökött meg azonnal, hanem megvárta, míg gazdája hazatér, nehogy feltűnést keltsen szökésével. Midőn gazdája hazatért, gyorsan kerekelt oldott és másfél óra alatt tizenegy koronát elköltött a lopott pénzből. Többet nem költhetett, mert a rendőrség nyakoncsipte és letartóztatta. Kezdetben hamis nevet mondott be. De hamarosan kiderült, hogy valódi neve Tatár János és hogy már többször volt büntetve.

A debreceni királyi törvényszék tegnap ült törvényt Tatár János felett, ki tettét beismerő. A bíróság jögerősen három évi fegyházbüntetésre ítélte, miut büntetett előéletűt.

Véletlen gyilkosság.

Az elmúlt évi december 14-én borzalmas eset színhelye volt egyik hajdudorogi tanya. Reichmann Sámuel bérlő tanyáján

játszódtott le az a szomorú és véres tragédia, melyet egy tizenhét éves paraszt fiú szörnyű halála avatott azzá és amelynek epilógusa tegnap játszódtott le a debreceni királyi törvényszék előtt.

Reichmann Sámuel tanyáján december 14-én este javában folyt a munka a dohány-pajtában. Férfiak és nők dolgos keze készítette ki az illatos barna leveleket. Vig-nótázás közben folyt a munka, midőn belépett a pajtába Vincze Miklós éjjeli őr és a dalolókat tréfásan csendre intette:

— Legyetek csendben, mert lövök — mondta tréfásan.

— Nem merné kend megtenni — felelt vissza egy fiatal, pelyhedző állu legény, Horváth Mihály.

— Nem-e? — kérdezte Vincze. — Vigyázz, mert lelőlek.

Ezzel felemelte fegyverét lövésre, de nem lőtt, hanem csak a ravaszszal játszódozott. Ez azonban nagy szerencsétlenséget okozott. A ravasz a sok piszkálástól megpattant és a fegyver elsült. A belőle kiröpülő golyó Horváth Mihályt találta és oly szerencsétlenül, hogy nyomban szörnyet halt...

Vincze Miklóst ezért a borzalmas következményü vigyázatlanságáért tegnap vont felelősségre a debreceni királyi törvényszék és miután beigazolást nyert, hogy nem szándékosan lőtte agyon a szerencsétlen suhancot, csak három havi fegyházbüntetésre ítélték. Az ítélet jögerős.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

annyira kellemes ízű, hogy azok, a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

A SCOTT-féle Emulsió-val

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatásu az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 ml.

Kapható minden gyógytárban.

Arverési hirdetmény.

A „Takarék- és Hitelintézet“ r.-t. zálogházában 1908. év szeptember havában elzálogosított, illetve 1908. december hó végéig lejárt 13272 sz.-tól 15178 sz.-ig arany, 10212 sz.-tól 11721 sz.-ig egyéb ingó zálogtárgyak közül azok, a melyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbítottak, 1909. március hó 11-én d. u. 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az igazgatóság.

Egy modern uri lakosztály

5 szobával, gáz és villanyvilágítással, vízvezetékekkel fürdőszobával, és az összes melék helyiségekkel

május hó 1-ére kiadó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Gázcsillár eladó, jókarban levő, 5 drb., értekezhetni Piac utca 64, az emeleten. 690

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 588 sz.

Donogán és Somossy
Debrecen, kistemplombazár.
Menyasszonyi kelengye
vászon, kész fehérnemű.
Női divatáruk.
Külön szőnyegosztály!
Óriási választék

Kiadó lakások.

Piac-u. 42. sz. a. Egy hat szobás modern kényelemmel berendezett emeleti lakosztály víz- és gázvezetékekkel, fürdőszobával, hatalmas balkonnal, a Piac legszebb részén a megfelelő mellékhelyiségekkel jutányos áron azonnal kiadó. Értekezhetni ugyanott az ügyvédi irodában.

Két éves száraz
bük hasábfá

100 métermázsas szárazságánál
fogy 23—24 ürmétertad ki.

Kor. 152
Helyi állomás Debrecen, kövezzel v. nélkül.

Kupfer Jenő,
Debrecen, Bethlen-u. 23.
Telefon 84.

Bosznay J. és Társa
Debrecen, Kossuth-utca 5.
Női-divat áruházában
a nagy alkalmi vásár
megkezdődött.
gyapju és mosó
kelmékben

*** meglepő jutányos árak. ***
Vidékre minták készséggel
küldetnek.

Felhívás.

A Hatvan-utca végén levő Lóvasuti telepen 3 éves vágású száraz tűzifa felvágva 5 mm. vételtől feljebb 2 kor. kisebb vételnél 2 kor. 10 fill. Nagyobb vételnél a város hivatalos mázsáján lemázsálva. Kapható köbméterenként 8 K 50 fillér.

Telefon 625. sz

Olcsó tűzifa!

Törvény által előírt méret szerint.

Hasábfának öle, illetve 4 ürmétere kor. 32.
Dorong fának öle, illetve 4 ürmétere kor. 28.

Erdőipar társaság,
Klébinder és Társa.

Közvetlen a közraktár mellett.
Monostor-pályai ut mentén.
Telefon 666. sz.

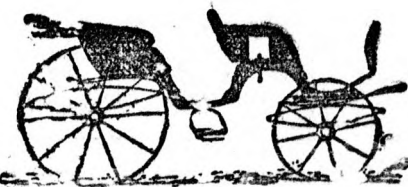
FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós
festőiskolája

Piac utca 41. sz. a.
Hátul a kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9—12-ig, d. u. 2—4-ig.

FÁBIÁN LÁSZLÓ
koosiggyártó
Debrecen, Hatvan-utca 61.

Baktáron tart mindennemű saját gyártmányú
uri-, hintő- és hajtó-koosikat,
Régi koosikat becsorél.
Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközzel.
Javításokat elfogad.

Gazdák, kereskedők és építésszek
figyelmébe!

Bank-
osztály.

A külföldi pénzügyintézet kamatlábának csökkenése folytán hazánkban is nagyobb javulás vehető észre a pénzpiac terén. Így pl. fölbirtokra első kelyi bekebelezésnél törlesztéses kölcsön 50 évre 95 és 1/2%-os árfolya elszámolással 2.30% törlesztési hányaddal folyósítatik. Előnyös kamattu kötvény és váltó-hitelek kész és épülőfélben levő házakra.
Tárcaváltó és egyéb kereskedelmi hitelek gyors lebonyolítása.

Áru
osztály.

Olaj és zsiradékárak. A Budapesten székelő és előnyösen ismert gazdasági Olajipar Társaság valamint a Termény Értékesítő Társaság képviselőjét átvettem s így a nagyérdemű gazdaközönségnek mindenemű szükségletével szolgálom. A terményeit napi legjobb áron értékesítem, míg a várható termésre előnyös feltételek mellett előleget folyósítatok.

Kérjen ajánlatot!

Hartstein Kálmán

banküzlete

Piacz utca 72. szám. (Lukács-ház.)

Helyi és megyei interurbán telefon 568.

Apróhirdetések.

AJÁNLAT.

- EGY igen jó forgalmu szatócs üzlet ital és trafik engedéllyel minden órán kiadó. Ertekezni lehet Késes utca 13. 755
- HAJNAL utcán 13 sz. alatt egy igen szép modern tiszt lakás 2 szoba, előszoba, 3 lórávaló istálló és egy szerszám kamara, Május 1-re kiadó. Ertekezhetni a tulajdonossal ugyanott.
- EGY butorozott külön bejárati szoba kiadó a Főtér közelében. Cim a kiadóban.
- SAJÁT termésű martinkai ó bor 72 fill., új bor 52 fill., Csapó utca 49. szám alatt. (Ezelőtt Szent Anna-u. 30. sz. alatt volt.) 601
- MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepek, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrasznál Hatvan utca 2. Kihullott haját vesznek.
- CSINOSAN butorozott szoba kiadó. Szent Anna utca 58. sz. 524
- A LEGUTOLSÓ divatu fésű garnitúrák hajtükl hajszatok, crepp hajbetétek, hajápoló és illatszerek, önberetválkozó készülékek leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula divat és rövid-áru üzletében, Piac-u. 9. sz. Bika-szálló mellett. Új harisnyák kötése és fejlesek elfogadtnak.
- 28 krajcárba kerül egy pár női vagy férfi harisnya fejelés. Benyáts Emil harisnyakötő ipar vállalata.
- HA nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Papián és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. 1079
- KIADÓ lakás, 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, az egyik szoba 6-50 cm. a másik 5 méteres, 3 méteres előszoba. Az udvarban jó vizű kut és sertés hizlalás megengedtetik Apafi utca 22. 673
- Költözéseket féderes stráf kocsin eszközöl Debreceni Lajos, Csapó utca 86. 773
- SZEP nagy szobát adok felszolgálatért Csapó utca 49. 775
- ELEGANSAN berendezett utcai szoba gáz világítással kiadó Széchenyi utca 32. 723
- Bolthelyiség lehetőleg bazararúval és berendezéssel átadó Piac utca 56. 777
- Külön bejárati butorozott szoba, esetleg ellátással kiadó, Nyomtató-u. 7. sz. 780
- KIADÓ régi bolthelyiség minden órán, Meszera utca 26. 778.
- TELJES tej kapható, házhoz szállítva. Tudakozódhatni Kontsek Géza fűszerüzletében. 769
- ### KERESLET.
- 2 ágyas szobát csinosan berendezett Piac utca vagy közelébe keres ifj. Klein Ignác Piac atca 24. 763
- SZOPTATÁSRA keresek olyan anyát, a kinek 1-2 hónapos csecsemője meghalt. Jelentkezés Török Bálint utca 25. sz. alatti szülésznőnél. 735
- Pénztárnoknő felvétetik ifj. Klein Ignác főtéri rőfös üzletébe. 750
- NAGYOBB fizetésű közilányok, tanulóleányok fizetéssel felvételnek azonnal Jungreisz Mari kalap üzletébe, Piac utca 52. 704
- ÜGYES fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik. Kertész Miklós fűszerüzletébe. Csapó-u. 687
- BOLTHELYISÉGET keresek fűszerüzlet részére a város bármely részén. Cim a kiadóba. 680
- Két szobás lakást mellékkellyiséggel március 1-re Hatvan utcán keresek. Ajánlatot „lakás” címen a kiadóba kérek. 397
- NAGYON szerény, tisztességes, fiatal leány házzvezetőnői állást keres, háztartás, főzésben teljesen jártas, — jó lelkű uri családnak gyermekek mellé, vidékre vagy pusztára is elvállal bármilyen tisztességes, szerény állást, elmegy öreg urnó mellé is, március 1-re. Levelet kér B. M. címre a kiadóba. 776
- KERESKEDELIMIT végzett, gépirásban és irodai teendőkből jártas leány, irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóba. 783

ELADÁS.

- EGY keveset használt, teljes jókarban levő 4 ülésű. 10 HP. Puch féle automobil tetővel, tartalék felszerelésekkel, lámpákkal ellátva, 4000 koronáért eladó. Megtekinthető bármikor. Bővebb felvilágosítás Rosenberg (Piac-utca 61) varrógép elárásítónál nyerhető.
- EGY ló után, könnyű féderes kocsis és egy használt jókarban levő járgány olcsón eladó, értekezhetni Postakert 37. Janatka Alajosnál.
- ELADÓ 3500 liter elsőrendű sestakerti bor Homok utca 79. szám. 717
- Vágóhid megett négy hold szőlő teljesen felszerelve, uri lakással, cseléd ház, istállók. nagy udvarral, nagy kerttel, hizlalónak vgy bármilyen építkezésre alkalmas eladó. Cim a kiadóhivatalban. 710
- EGY cséplőgép, kovács műhely teljes felszerelés, aratógépek eladók, a gépet ott helyben ki is lehet javítani, hol? megmondja a kiadó.
- ELADÓ 1 drb három éves fajtszta szimentháli vörös tarka fejős tehén és 2 drb. hét hónapos fajtszta szimentháli vörös tarka üsző borju. Tóth Gzörgy nagyerdei kertésztelep. 624
- ELADÓ HAZ Széchenyi utca 50. sz. 293. négyszögöl udvarral 35000 kor.-ért, betáblázott törl. teher 25000 kor. átvétele mellett, a készpénzben fizetendő 10000 kor. részletekben is fizethető, évi bérjövdelem 2448 kor. Ertekezhetni Arany János utca 59. sz. 771
- FORGALMAS fűszerüzlet italméressel és trafikall eladó. Cim a kiadóba. 770
- MESÉS olcsó vétel. Eladó ház a Tócskerti I. járás 29. sz. alatt fűszerüzlet és korcsmával, az országuton, biztos megélhetés, értekezhetni Nagy Józsefnél, Piac utca 38. sz. 549
- EGY uszár fehér kutya 4 fiával azonnal eladó Ertekezhetni Kádár János késművesnél Hal-köz 6. szám. 765
- ELADÓ a Perc dűlőbe 1 hold 950 négyszögöl föld. Kórház utca 1. 723
- KITÜNŐ Wopateryn zongora eladó megtekinthető Steinberger vásártéri faraktárban. 779
- EGY jó karban lévő negyes wertheim Wiese pénzszekrény eladó Kossuth-u. 8. I. em. 781

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) edeségét, hamvasságát, rózsaszínben jázó fehérségét. Megszünteti a kézöröszöget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkijutja arcot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérré s puhává teszi! Poudre alá is igen ajánlható!

Katása gyors és biztos! Egy üveg
Mint bőrpoló szer páratlan MOLLITERGIN
Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Ára 1 kor.

Készítő helye s forrástára

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Rigyó”-hoz
DEBRECENBEN,

Főpiac 31. sz. alatt, a Városházával szemben.

Kiadó lakások május 1-re.

Teljesen modern utcai emeletes ötszobás konyha, speiz, cseléd szoba, fatartó pince, gáz és vízvezeték. Ver-bőczi utca 12. Továbbá Simonffy-u. 19. szám utcai ötszoba, konyha, speiz, fatartó két bejárattal, gázvilágítással. Ugyanott a kereszti épületben egy 3 szobás lakás kiadó s ugyanott két szoba, előszoba utcai kiadó. Hatvan-u. 36. sz. utcai 4 szoba, konyha, speiz, fatartó, pince, gázvilágítással.

Ertekezhetni Hatvan utca 36. sz. az utcai lakásban a tulajdonossal.

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építőmesterek
építkezési vállalata
Debrecen, Piac-utca 42. Lamprocht-palota.

Épületek tervezése,
modern beosztás művészi kiképzéssel.
Épületek felépítése,
szakszerű kivitelben.
Lakás berendezések tervezése. Telkek s épületek értékesítése
Ingatlanok borsléso és műszaki ügyekben tanácsok.

14644—1908. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a Debreceni Első Takarékpénztár végrehajthatónak Torma Sándor és neje végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén levő Debrecen város területén fekvő a debreceni 3595 stíjtkvben A + 2 sor 4437/a hrszám alatt irt végrehajtást szenvedettek nevében álló csigekerti szőlőföldre 1820 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi március hó 17-ik napjának d. u. 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 182 koronát készpénzben, vagy övadékképes értékpapirban a kikiáltottt kezelni letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát szolgáltatni.

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 10%-áig kiegészíteni, különben az ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben részt nem vehet.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Debrecen, 1908. december hó 23-án.

Bolváry Lajos
kir. törvénzéki bíró.

Légszesz és villamos csillárokat, ámpolnákat, fallkarakat, mennyzet, asztali-, zongora- és ójelli szekrény-lámpák készit petrolium és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József bronzműves

Telefon 638. Debrecen, Szent Anna-utca 6. sz. Telefon 638.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreceni képviselője tart állandó nagy választékú rektárt légszesz szerelvény különlegességekből.

30—50% gázmegtakarítással gyönyörű szép, nagy fényezővel égő, lefele égő lámpákat üzletek, kirakatok és lakások részére.
Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartást jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat elvállal gyorsan és szakszerűen végez.